YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä syyskuuta 2001 *

Asiassa C-375/99,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään M. López-Monís Gallego, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. Guerra Fernández, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle 28 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 1999/603/EY (EYVL L 234, s. 6) niiltä osin kuin siinä on tehty 5 prosentin kiinteämääräinen

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

korjaus tiettyihin menoihin, jotka Espanjan kuningaskunta on ilmoittanut talousarvion momenttien 2111 (tekniset kulut), 2112 (rahoituskulut) ja 2113 (muut kulut) osalta naudanlihan julkisen varastoinnin alalla,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit D. A. O. Edward, P. Jann (esittelevä tuomari), S. von Bahr ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.3.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Espanjan kuningaskunta on yhteisöjen tuomioistuimeen 7.10.1999 jättämällään kanteella vaatinut EY 230 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla yhteisöjen tuo-

mioistuinta kumoamaan osittain Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle 28 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn komission päätöksen (EYVL L 234, s. 6; jäljempänä riidanalainen päätös) niiltä osin kuin siinä on tehty 5 prosentin kiinteämääräinen korjaus tiettyihin menoihin, jotka Espanjan kuningaskunta on ilmoittanut talousarvion momenttien 2111 (tekniset kulut), 2112 (rahoituskulut) ja 2113 (muut kulut) osalta naudanlihan julkisen varastoinnin alalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 (EYVL L 94, s. 13) 5 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna 22.5.1995 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1287/95 (EYVL L 125, s. 1), säädetään seuraavaa:

"Neuvoteltuaan rahastokomitean kanssa komissio:

— —

c) päättää menoista, jotka jätetään 2 ja 3 artiklassa tarkoitetun yhteisörahoituksen ulkopuolelle, todettuaan, ettei kyseisiä menoja ole suoritettu yhteisön sääntöjen mukaisesti.

Ennen rahoituksesta kieltäytymistä koskevan päätöksen tekemistä komission tarkastuksen tuloksista ja sen jäsenvaltion, jota asia koskee, antamista vas-

tauksista on toimitettava kirjalliset tiedoksiannot, joiden perusteella molemmat osapuolet pyrkivät sopimukseen jatkotoimenpiteistä.

Jollei sopimukseen päästä, jäsenvaltio voi pyytää käynnistämään menettelyn, jossa pyritään molempien osapuolten kantojen yhteensovittamiseen neljän kuukauden määräajassa ja jonka tuloksista toimitetaan komissiolle kertomus, jonka se tutkii ennen rahoituksesta kieltäytymistä koskevan päätöksen tekemistä.

Komissio tekee ulkopuolelle jätettävistä menoista arvion erityisesti todetun epäyhdenmukaisuuden merkittävyyden perusteella. Komissio ottaa tällöin huomioon rikkomuksen laadun ja vakavuuden sekä yhteisölle aiheutetun taloudellisen vahingon.

— — "

3 Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen osalta 7 päivänä heinäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1663/95 (EYVL L 158, s. 6) 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos komissio tutkimuksen perusteella katsoo, että menoja ei ole toteutettu yhteisön sääntöjen mukaisesti, sen on annettava kyseiselle jäsenvaltiolle tiedoksi

havaintonsa, tulevan sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi toteutettavat korjaustoimenpiteet sekä arvio menoista, jotka se mahdollisesti ehdottaa jätettäviksi [yhteisörahoituksen] ulkopuolelle asetuksen (ETY) N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. — — " *

4 Sovittelumenettelyn perustamisesta osaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä 1 päivänä heinäkuuta 1994 annetulla komission päätöksellä 94/442/EY on perustettu sovitteluelin (jäljempänä sovitteluelin), jonka käsiteltäväksi jäsenvaltio, jonka EMOTR:lle ilmoittamien menojen osalta komissio on ilmoittanut päätyneensä korjaukseen, voi saattaa asian. Päätöksen 94/442/EY 2 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa todetaan seuraavaa:

"Sovittelu[pyyntö] voidaan ottaa käsiteltäväksi ainoastaan silloin, kun komission kyseenalaiseksi asetetun tiedonannon mukaan rahoitusta koskeva korjaus, joka kehotetaan tekemään tietyssä talousarvion alamomentissa, koskee summaa, joka

— ylittää 0,5 miljoonaa ecua, tai

— on yli 25 prosenttia jäsenvaltion kyseisestä talousarvion alakohtaa koskevasta vuosittaisesta kokonaismenosta."*

* — Lainausta on korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on epätarkka.

Asian tosiseikat

5 Komissio on 12.6.1998 osoittanut Espanjan viranomaisille asetuksen N:o 1663/95 8 artiklassa tarkoitetun tiedoksiannon. Se ilmoittaa siinä, että sen yksiköiden naudanlihan julkisen varastoinnin alalla suorittamat tarkastukset Espanjassa 20.—24.1.1997 ovat osoittaneet, että painoon, luokitukseen, tarjontamuotoon ja lämpötilaan liittyviä olennaisia valvontatoimenpiteitä etuneljännesten tarkastusmenettelyssä ei ollut suoritettu yhteisön säännösten edellyttämällä tarkkuudella. Tämän perusteella se toteaa seuraavaa:

" — — ehdotetaan varainhoitovuosien 1996 ja 1997 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä viiden prosentin kiinteämääräistä korjausta Espanjan ilmoittamiin menoihin seuraavien talousarvion momenttien osalta: 2111 (tekniset kulut), 2112 (rahoituskulut) ja 2113 (muut kulut). Korjaus koskee interventioon tarjottujen etuneljännesten ostoja ja varastoja silloin, kun vastaavat takaneljännekset eivät ole interventiotoimenpiteiden kohteena.

Korjauksen määrä lasketaan sen jälkeen, kun Espanjan viranomaiset ovat toimittaneet tämän kirjeen liitteen 1 kohdassa pyydetyt tiedot

— —."

6 Komissio kehotti Espanjan viranomaisia esittämään sovittelupyynnön päätöksen 94/442/EY mukaisesti, jos ne pitäisivät sitä tarkoituksenmukaisena.

7 Komissio teki riidanalaisen päätöksen 28.7.1999.

Ensimmäinen kanneperuste

8 Ensimmäisessä kanneperusteessaan Espanjan hallitus väittää, että riidanalainen päätös on tehty puolustautumisoikeuksia ja oikeusvarmuuden periaatetta loukaten.

9 Se väittää, että koska ehdotetun rahoituskorjauksen määrää ei ilmoitettu 12.6.1998 päivätyssä komission tiedoksiannossa, niin sen on ollut mahdotonta tietää, täyttyivätkö komission päätöksessä 94/442/EY asetetut edellytykset sovittelupyynnön esittämiseksi sovitteluelimelle. Se väittää, että siltä on näin viety mahdollisuus asian saattamiseen sovitteluelimen käsiteltäväksi.

10 Espanjan hallitus muistuttaa, että 12.6.1998 päivätyn tiedoksiannon mukaan korjauksen piti kohdistua talousarvion momentteihin 2111, 2112 ja 2113. Se selittää, että koska talousarvion momentin 2113 osalta ilmoitetut menot olivat negatiiviset, se on arvioinut, ettei komissio ottaisi tätä talousarvion momenttia huomioon. Riidanalaisella päätöksellä tehty rahoituskorjaus on kuitenkin ainoastaan talousarvion momentin 2113 osalta laskettu ottaen huomioon vain ostoista aiheutuneet menot kaikkien ilmoitettujen menojen yhteismäärän sijasta. Tämän rahoituskorjauksen määrä on näin ollen ollut huomattavasti korkeampi kuin määrä, johon 12.6.1998 annetun tiedoksiannon sanamuodon tiukka

soveltaminen olisi johtanut, ja se on ylittänyt huomattavasti sovitteluelimen käsiteltäväksi ottamiskynnyksen.

11 Komissio väittää, että 12.6.1998 päivätyn tiedoksiannon lähettämishetkellä sen yksiköt eivät voineet laskea rahoituskorjauksen tarkkaa määrää, koska ne tarvitsivat tätä varten tietoja, joita silloin oli vain Espanjan viranomaisilla. Nämä sitä vastoin olisivat voineet suorittaa tiedoksiannossa kuvatun matemaattisen laskutoimituksen.

12 Komissio korostaa, että vaikka 12.6.1998 päivätty tiedoksianto koski talousarvion momentteja 2111, 2112 ja 2113, niin korjaus oli rajoitettu nimenomaisesti ostoihin ja varastoihin. Kirjelmissään se on todennut, että korjaus on näiden kolmen momentin osalta tiedoksiannon mukaisesti laskettu ainoastaan ostoihin ja varastoihin liittyvien menojen perusteella. Vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen komissio on kuitenkin oikaissut tätä toteamustaan. Se on myöntänyt, että vaikka se on momenttien 2112 ja 2113 osalta ottanut huomioon vain ostoihin ja varastoihin liittyvät menot, niin momentin 2111 osalta se on sitä vastoin ottanut huomioon myös myynneistä aiheutuneet menot. Tämä virhe on kuitenkin aiheuttanut vain rajoitettuja taloudellisia seurauksia, nimittäin suuruudeltaan noin 57 278 Espanjan pesetan (ESP) lisäkorjauksen.

13 Aluksi on huomattava, että EMOTR:sta rahoitetaan vain yhteisön säännösten mukaisesti toteutettuja interventioita maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn piirissä (ks. asia C-247/98, Kreikka v. komissio, tuomio 11.1.2001, Kok. 2001, s. I-1, 7 kohta ja asia C-278/98, Alankomaat v. komissio, tuomio 6.3.2001, Kok. 2001, s. I-1501, kohta 38).

14 Tältä osin on korostettava, että vaikka komissiolle kuuluu sen osoittaminen, että maatalouden yhteistä markkinajärjestelyä koskevia sääntöjä on rikottu (ks. em.

asiat Kreikka v. komissio, tuomion 7 kohta ja Alankomaat v. komissio, tuomion 39 kohta), tämä todistustaakka on yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännössä määritelty ottaen huomioon se tosiseikka, että juuri jäsenvaltio voi parhaiten kerätä ja tarkistaa EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten tarvittavat tiedot (em. asiat Kreikka v. komissio, tuomion 8 ja 9 kohta ja Alankomaat v. komissio, tuomion 40 ja 41 kohta).

15 Espanjan hallituksen esittämiä väitteitä sitä menettelyä vastaan, jonka mukaisesti komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen, on syytä tutkia näiden toteamusten valossa.

16 Tältä osin on syytä korostaa, että asetuksen N:o 1663/95 8 artiklan 1 kohdan sanamuodonkin mukaan, kun komissio katsoo, että interventioita ei ole toteutettu yhteisön säännösten mukaisesti, sen on annettava kyseiselle jäsenvaltiolle "arvio" menoista, jotka se mahdollisesti ehdottaa jätettäviksi yhteisörahoituksen ulkopuolelle. Tätä termiä, kuten sen vastineita muissa kieliversioissa, on tulkittava siten, että ei ole välttämätöntä ilmoittaa kysymyksessä olevien menojen määrää koskevaa tarkkaa lukua ja että on riittävää ilmoittaa seikat, joiden perusteella määrä voidaan laskea vähintään likimääräisesti.

17 Tätä sananmukaista tulkintaa tukee se seikka, että juuri jäsenvaltio voi parhaiten kerätä ja tarkistaa EMOTR:n tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten tarvittavat tiedot, kuten edellä on esitetty.

18 Käsiteltävässä asiassa tiedoksiannossa, jonka komissio on 12.6.1998 osoittanut Espanjan kuningaskunnalle, mainittiin sekä suunnitellun korjauksen kiinteämääräinen prosenttimäärä eli 5 prosenttia että talousarvion momentit, joihin korjaus kohdistettaisiin eli momentit 2111, 2112 ja 2113. Siitä käy myös selvästi ilmi, että korjaus koskee "interventioon tarjottujen etuneljännesten ostoja ja varastoja silloin, kun vastaavat takaneljännekset eivät ole interventiotoimenpiteiden kohteena".

19 Vastoin Espanjan hallituksen väitettä, tästä viimeisestä maininnasta ilmenivät tarkasti ne menot, jotka otettaisiin huomioon kyseisten talousarvion momenttien osalta. Se oli muutoin sitäkin selvempää, kun tarkastukset, joihin komissio viittaa tiedoksiannossaan, olivat koskeneet yhteisön säännösten noudattamista naudanlihan julkisen varastoinnin alalla.

20 Näin ollen on ilmeistä, että 12.6.1998 päivätyssä tiedoksiannossa esitetyt seikat olivat riittäviä antamaan Espanjan hallitukselle, jolla oli kyseessä olevia menoja koskevat tiedot, mahdollisuuden laskea suunnitellun korjauksen määrä vähintään likimääräisesti.

21 Toteamusta, jonka mukaan 12.6.1998 päivättyyn tiedoksiantoon sisältyneet tiedot olivat riittäviä antamaan Espanjan hallitukselle mahdollisuuden saada tietoonsa suunnitellun korjauksen taloudellisten seurausten laajuus ja järjestää hyvissä ajoin puolustuksensa, ei kumoa se seikka, että komissio on, kuten se on myöntänyt vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen talousarvion momentin 2111 osalta, laskenut virheellisesti korjauksen kaikkien ilmoitettujen menojen perusteella. Tämä rajoitetut taloudelliset vaikutukset aiheuttanut virhe ei kuitenkaan missään tapauksessa ollut omiaan muuttamaan Espanjan viranomaisten arviointia mahdollisuudesta saattaa asia sovitteluelimen käsiteltäväksi.

22 Tästä seuraa, että Espanjan hallituksella oli mahdollisuus arvioida, täyttyivätkö asian saattamiselle sovitteluelimen käsiteltäväksi asetetut edellytykset, sellaisina kuin ne on määritelty päätöksen 94/442/EY 2 artiklan 2 kohdassa, vai eivät.

23 Kanneperuste, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista, on näin ollen hylättävä.

Toinen kanneperuste

24 Toisessa kanneperusteessaan Espanjan hallitus korostaa, että riidanalainen päätös on tehty yhdenvertaisuusperiaatetta loukaten.

25 Se väittää, että puutteet, joista sitä on arvosteltu, ovat samanlaisia kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Saksan liittotasavallassa, kun taas näihin jäsenvaltioihin sovelletut seuraamukset ovat olleet lievempiä.

26 On ensiksikin todettava, että kutakin tapausta on lähtökohtaisesti tarkasteltava erikseen sen toteamiseksi, onko asianomainen jäsenvaltio EMOTR:sta rahoitettavia liiketoimia toteutettaessa toiminut yhteisön oikeudesta johtuvien vaatimusten mukaisesti, vai onko se jättänyt noudattamatta näitä vaatimuksia ja miltä osin se on mahdollisesti menetellyt näin (asia C-242/97, Belgia v. komissio, tuomio 18.5.2000, Kok. 2000, s. I-3421, 129 kohta).

27 Tämä ei merkitse sitä, että jäsenvaltiolla ei olisi oikeutta vedota yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamiseen. Se voi kuitenkin tehdä näin vain siltä osin kuin tapaukset, joihin vedotaan, ovat vähintäänkin rinnastettavissa toisiinsa, kun tarkastellaan tapauksille ominaisia seikkoja, joihin kuuluvat muun muassa ajanjakso, jonka kuluessa menot on suoritettu, sekä kysymyksessä olevat alat ja niiden sääntöjenvastaisuuksien laatu, joista jäsenvaltioita moititaan (em. asia Belgia v. komissio, tuomion 130 kohta).

28 Toiseksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kiellettyä syrjintää on vain tilanteissa, joissa toisiinsa rinnastettavia tapauksia kohdellaan

eri tavalla, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella (ks. mm. em. asia Belgia v. komissio, tuomion 131 kohta).

29 Käsiteltävässä asiassa yhteenvetokertomuksesta EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamiseksi ja hyväksymiseksi asetuksen N:o 729/70 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti tehtyjen tarkastusten tuloksista naudanlihan julkisen varastoinnin, tupakan, maksuja koskevien määräaikojen ylittämisen, viljan julkisen varastoinnin, hedelmien ja vihannesten, peltokasvien, tarkastuslausuman (DAS), lihan ja kalan osalta (asiakirja VI/4777/99) käy ilmi, että havaitut puutteet yhtäältä Espanjan kuningaskunnassa ja toisaalta Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Saksan liittotasavallassa olivat luonteeltaan ja vakavuudeltaan erilaisia. Tästä seuraa, että julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen 46 ja 47 kohdassa esitetyistä syistä tapaukset eivät olleet rinnastettavissa toisiinsa.

30 Kanneperuste, joka koskee yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista, on siten hylättävä.

31 Edellä esitetyn perusteella Espanjan kuningaskunnan kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

32 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Espanjan kuningaskunta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Espanjan kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

La Pergola Edward Jann

von Bahr Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä syyskuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja